

הוא רחמים שהוא הטוב אמנם חלב אינו כולו טוב דחלב שנקפה יש בו מי חלב וע"כ הוא תערובות רע וטוב אבל חמאה הוא כולו טוב וע"כ נתן לשלשה המלאכים כפי שלשה הבחינות שלהם והבן:

(כט) לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים פירש"י בשם המד"ר משלי הם ואינם גזל שכך כתב לה יצחק בכתובתה ליטול שני גדיי עזים בכל יום ונ"ל הטעם עפ"מ"ש בכתובות (דף ס"ו) החתן מקבל עליו עשרה דינרים לקופה לכל מנה ומנה ופירש"י שיתן לה עשרה זוז לכל מנה ומנה שהיא מביאה לו ובגמרא בעי ר' אשי אם לכל יום או לכל שבת או לכל חודש או לכל שנה והתוס' תמהו ע"ז כמה במהרה יכלה אותו הממון ובתוס' רבינו גרשון אינו גורס בכל יום רק בכל שבת עיי"ש א"כ יש לחשוב דבעל נותן חלק עשירית מהנדוניא בכל שבוע משו"ה נתן יצחק לרבקה שני גדיי עזים בכל יום:

דהנה אף דלא מצינו שהכניסה רבקה נדוניא ליצחק מ"מ מסברא נראה שמה שלקחה מאליעזר במתנה טרם ידע בת מי היא את זה הכניסה אח"כ לנדוניא ונאמר בפסוק (פ' חיי) ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו ושני צמידים על ידי' עשרה זהב משקלם ונראה דשני צמידים היו של זהב כמו הנזם ועשרה זהב משקלם הרי עשרה דנרי זהב ובירושלמי קידושין (פ"א ה"א) דינר זהב כ"ד של כסף וגם בתוס' בכורות (דף ג') דדינר זהב כ"ד של כסף יזוז א' למטבע וא"כ בצמידים דל"ה מטבע ל"ה משקל דינר רק כ"ד של כסף וא"כ עשרה זהב משקלם היינו שיוו שני מאות וארבעים דינרים של כסף והנה נזם זהב בקע משקלו יש לחשוב בקע הוא חצי שקל וכאן שהי' זהב שוה כ"ד פעמים הרי שנים עשר שקלים ומבואר בבכורות (דף ג') דשקל דאורייתא שלשה דנרים ושליש א"כ י"ב שקלים הוא ארבעים דנרים ממילא הנזם ושני צמידים הי' עולה שויים שני מאות ושמונים דינרים וזה הכניסה רבקה נדוניא ליצחק והי' מגיע לה שמונה ועשרים דנרים לקופה בכל שבוע

שיודעים רבונם ומכוונים למרוד בו והם האפיקורסים שמורידין ולא מעלין שא"א שיחזרו לטוב כמ"ש במשלי (ב') כל באי' לא ישובון ובשביל רע כזה הי' שייך גם אצל אברהם מצות מילה להסר הרע כמ"ש במשלי (ה') הרחק מעלי' דרכך וגו' אבל יותר נראה שנצטוו על המילה כשנתבשר בלידת יצחק וכמ"ש (פ' לך) דבשביל מדת יצחק שהוא בחי' גבורה ודין שייך הסרת הרע כמ"ש (פ' שופטים) ובערת הרע מקרבך וזהו מ"ש במד"ר (פמ"ו) וימל בן מ"ח שנה כשהכיר את בוראו אלא שלא לנעול דלת בפני הגרים וא"ת הי' לו לימול בן פ"ה שנה בשעה שנדבר עמו בין הבתרים אלא כדי שיצא יצחק מטפה קדושה דמקודם לא מל שלא תנעול דלת בפני הגרים שהפך גם הרע לטוב והכניס הכל לקדושה רק כשנתבשר בלידת יצחק שהוא בחי' דין נצטוו על המילה בחי' סור מרע שיצא יצחק בלי שום תערובות אלא כמדתו שהוא טוב האמיתי:

(כח) ונר"ל דזהו הענין שנתגלו לא"א אחר המילה שלשה מלאכים ובמד"ר (פמ"ח) וירא והנה שלשה אנשים כו' א"ר חנינא שמות חדשים עלו מבבל ר"ל אמר אף שמות מלאכים מיכאל רפאל וגבריאל ופי' המ"כ דהיינו השלשה אנשים וכ"א בב"מ (דף פ"ו) עיי"ש דהנה בפשוט במילה יש שלשה מצות חיתוך פריעה ומציצה לכך זכה לשלשה מלאכים דמכל מצוה נברא מלאך ומזה ראי' דגם מציצה הוא מצוה כמ"ש המפרשים אולם בהתבונן יותר הנה מילה חיתוך הערלה הוא כנגד הבערת הרע ופריעה הוא ענין התגלות הטוב ומציצה מבואר בשבת (דף קל"ג) דהוא רפואה דאר"פ האי אומנא דלא מייך סכנה הוא ועברין לי' וענין הסרת הרע הוא בחי' גבורה וזה בחי' מלאך גבריאל ופריעה דהוא התגלות הטוב הוא בחינת חסד וזה בחי' מלאך מיכאל שהוא מדת החסד ומציצה דהוא רפואה הוא בחינת מלאך רפאל וזה כלול מדינא ורחמי דחולי הוא מדת הדין ורפואה ממדת החסד וכל הצריך לרפואה הוא כלול מדינא ורחמי וזהו מ"ש ויקח חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם דידוע דבשר הוא דין וחלב

את יעקב ברכו הוי גביר לאחיק שיתגבר על יצה"ר ובוה נתברך גם עשו וע"כ כשצעק עשו השיבו יצחק הן גביר שמתיו לך וגו' ולכה אפוא מה אעשה בני פי' כיון שגביר שמתיו לך מה אעשה לך עוד הלא זה ברכתך ותכלית האמתי אך באמת היצה"ר נברא להסית האדם וכשאדם מתגבר עליו זה תיקונו ומ"מ הוא צריך לעשות את שלו כפעם בפעם להסיתו תמיד והאדם יתגבר עליו אבל יצחק בירך את יעקב דכשיכבוש את יצרו יהי' גביר שלא יהי' להיצה"ר שליטה להסיתו עוד כדרך הצדיקים שהורגים את יצרם וזה שהתרעם עשו הברכה אחת היא לך אבי דברכה זו היא פעם אחת והוא רוצה עבודה תמידית וע"כ א"ל הנה משמני ארץ יהי' מושבך דאף לאחר שכבש האדם את יצרו ונעשה צדיק שאין להיצה"ר כח להסיתו בחטא מ"מ יש לו עבודה בדברים מותרים ורשותיים במותרות עוה"ז וזה משמני ארץ יהי' מושבך ענין קבע דכ"מ שאדם נתגדל יש לו יותר להתקדש בדבר המותר ויש לו תמיד מלחמת היצר בזה וכמ"ש בסוטה (דף ב') שכל הרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין והפי' דהרואה הקילקול של סוטה היינו התאוות ויודע כי רע ומר ההולך בדרך חטאים שוב אין לו מלחמת היצר כי נפשו מואס ברע ולא נחשב אצלו בחירה מה שאינו חוטא ואין לו עבודה ע"כ העצה שיזיר עצמו מן היין היינו להתקדש בדברים המותרים ויוכל לילך מדרגא לדרגא בלי הפסק והבן:

(לא) ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם לוקח יעקב

אשה מבנות חת וגו' יש להעיר דמקודם כ' דרבקה אמרה ליעקב שיברח מעשו לחץ ומדוע שינתה טעמה ליצחק כדי שלא יקח מבנות חת. ונ"ל בדרך פילפול זהכל אחד דאם לא יקח מבנות חת אין לו לירא מעשו וא"צ לברוח רק מחשש שיקח מבנות חת שוב יש לירא מעשו שלא יזיקו:

דהנה לעיל כ' דרבקה צותה ליעקב לך נא אל הצאן וקח לי משם שני גדיי עזים טובים וגו' ופירש"י בשם פדר"א פסח

דהיינו ארבעה דגרים ליום ובכורות (דף י"א) ר"י נשיאה הו"ל פטר חמור שדרי' לקמי' דר"ט א"ל כמה בעינא למיתב לכהן א"ל הרי אמרו עין יפה בסלע עין רע בשקל בינונית ברגיא וכ' שם התוס' ושה בין מכבשים בין מעזים וקודם לזה איתא וכמה א"ר יוסף אפילו פטרוזא בר דנקא ופירש"י שה כחוש עיי"ש מבואר דשה שמן טוב הוי הפחות בשקל דהוא שני דגרים וע"כ מכוון ממש דהי' לרבקה בכתובתה ליטול שני גדיי עזים טובים בכל יום דעולה שוויים ארבעה דגרים וזה פלא גדול:

(ל) ויאמר עשו אל אביו הברכה אחת הוא לך אבי וגו' ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה משמני הארץ יהי' מושבך ונ"ל דהנה לכאורה יפלא מדוע רצה יצחק לברך את עשו וגם כ' ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אוהבת את יעקב ונ"ל עפ"מ"ש בסה"ק דיעקב ועשו מרומז ליצ"ט ויצה"ר וע"כ רבקה אהבה את יעקב שהוא היצר טוב אמנם הצדיק שהוא מתגבר על היצה"ר הוא אוהב את היצה"ר שעל ידו בא לתכלית השלימות ועשה נחת רוח להשי"ת וע"כ ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו שע"י מלחמת היצר הי' לו צידה תענוג וגו' להבוי"ת וכמ"ש בקהלת (י"א) שמה בחור בילדותך והיינו דבילדות שהיצה"ר בתקפו יש לו לשמות דעיי"ז הוא בחור שיש לו בחירה להתגבר עליו וכמ"ש בע"ז (דף י"ט) אשרי איש ולא אשרי אשה א"ר עמרם אמר רב אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש ריב"ל אמר אשרי מי שמתגבר על יצרו כאיש עיי"ש וזה החילוק בין איש לאשה דאין דרכה של אשה לעשות מלחמה כמ"ש בקידושין (דף ב') ע"כ רבקה אהבה את יצ"ט אבל האיש לוחם במלחמתה של תורה וכובש את יצרו וע"כ יש לו תועלת מיצה"ר וזהו שרצה יצחק לברך את עשו דידוע מזיה"ק דגם היצה"ר אף שמסית את האדם לחטא מ"מ תיקונו כשאדם מתגבר עליו ואינו שומע לו ואין ברכה גדולה עבורו מזה ובאמת ה' רצון יראיו יעשה וכשבירך